

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 18.06.1965, sp. zn. 5 Tz 27/65, ECLI:CZ:NS:1965:5.TZ.27.1965.1

Číslo: 50/1965

Právní věta: Jestliže v průběhu trestního stíhání pro trestný čin podle § 224 odst. 1 tr. zák. není bezpečně zjištěna příčinná souvislost mezi jednáním pachatele a smrtí poškozeného a její objasnění závisí na znaleckém posouzení, je nezbytné postupovat podle § 105 odst. 2 tr. ř. Již z povahy takovéto věci vyplývá, že je nutno znalce vyslechnout před soudem i tehdy, když byl posudek vypracován písemně.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 18.06.1965

Spisová značka: 5 Tz 27/65

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Příčinná souvislost, Ublížení na zdraví, Znalci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 223
§ 224 141/1961 Sb. § 105

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1965 sb. rozh.

Jestliže v průběhu trestního stíhání pro trestný čin podle § 224 odst. 1 tr. zák. není bezpečně zjištěna příčinná souvislost mezi jednáním pachatele a smrtí poškozeného a její objasnění závisí na znaleckém posouzení, je nezbytné postupovat podle § 105 odst. 2 tr. ř. Již z povahy takovéto věci vyplývá, že je nutno znalce vyslechnout před soudem i tehdy, když byl posudek vypracován písemně.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. června 1965 – [5 Tz 27/65.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 20. prosince 1964 sp. zn. 1 T 32/64 byl obviněný A. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. a odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody.

Ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a okresnímu soudu v Pardubicích přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestné činnosti se obviněný podle výroku napadeného rozsudku dopustil tím, že dne 9. 12. 1963 jel kolem 17. hod. se svým koňským potahem po silnici, vedoucí z Přelouče do Pardubic s nákladem řepných odpadků při snížené viditelnosti s neosvětleným povozem a zavinil tak dopravní nehodu, při které motocyklista K., jedoucí ve směru jízdy koňského potahu, narazil na levou zadní část neosvětleného povozu a způsobil si rozdrčení kořene nosu a zlomeninu první kůstky zápěstí levé ruky. V průběhu léčení se k tomuto zranění přidaly další komplikace, byla zjištěna malacie mozku a K. dne

4. 1. 1964 v Hradci Králové zemřel.

Proti rozsudku okresního soudu podal generální prokurátor stížnost pro porušení zákona, v níž vytýkal, že okresní soud rozhodl na základě nedostatečně objasněného skutkového stavu, čímž porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Stěžovatel konkrétně namítá, že okresní soud náležitě neobjasnil důležitou otázku, zda smrt poškozeného K. byla v příčinné souvislosti s jeho úrazem, utrpěným při dopravní nehodě, kterou zavinil obžalovaný A. V tomto směru vycházel z různých nesouhlasných vyjádření lékařů dr. S. a dr. T., z nichž žádný nebyl řádně ustanoveným znalcem, přičemž nebyl proveden ani osobní výslech těchto lékařů při hlavním líčení.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal, že zákon byl porušen.

Obviněný A. byl obžalobou stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., spočívající po skutkové stránce v tom, že způsobem výše uvedeným zavinil dopravní nehodu, která měla za následek smrt poškozeného K. Okresní soud se v otázce zavinění nehody ztotožnil s tvrzením obžaloby a po zhodnocení provedených důkazů shledal, že obviněný A. dopravní nehodu zavinil porušením dopravních předpisů, když při snížené viditelnosti jel s neosvětleným povozem a tím způsobil, že motocyklista K. povoz včas nepozoroval a narazil do něj. Pokud však jde o obsah následků dopravní nehody, odchýlil se soud od žalobního tvrzení a uznal za prokázané, že obviněný poškozenému způsobil jen těžkou újmu na zdraví a nikli též smrt, která podle závěru „lékařů odborníků“ vyplynula z jiné, na dopravní nehodě nezávislé příčiny.

Se zřetelem na výsledky dosavadního řízení lze rozhodnutí soudu v otázce viny považovat za správné jen potud, pokud jde o závěr o porušení dopravního předpisu obviněným A. K závěru o neexistenci příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a smrtí K. však není v provedeném řízení dostatek spolehlivých podkladů.

Je-li objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, přibere se podle § 105 odst. 1 tr. ř. znalec, aby sporné otázky objasnili znaleckým posudkem; jde-li o objasnění skutečnosti zvláště důležité, je podle § 105 odst. 2 tr. ř. třeba přibrat znalce dva. Z povahy věci pak jasně plyne, že znalce je v řízení před soudem nutno vyslechnout, a to i tehdy, když posudek byl vypracován písemně (zásada ústnosti, vyjádřená v ustanovení § 2 odst. 11 tr. ř.).

Podle § 105 odst. 1 věta druhá tr. ř. místo přibrání znalce z oboru lékařství je možno spokojit se v jednoduchých případech s lékařským potvrzením, o jehož správnosti nejsou pochybnosti. O takový případ však v této věci vzhledem ke komplikovanému průběhu poruchy zdraví K. nešlo a proto bylo nutno spornou otázku příčinné souvislosti objasnit znaleckým posudkem, provedeným ve smyslu odst. 2 § 105 tr. ř. dvěma znalci.

Podle uvedených zásad však okresní soud v této věci nepostupoval, poněvadž ani lékařská zpráva dr. T., z níž vycházela obžaloba, ani vyjádření dr. S., na němž budoval své závěry soud, nemají náležitosti znaleckého posudku, přičemž žádný z uvedených lékařů nebyl k věci ani vyslechnut. Postup soudu byl proto již z procesního hlediska vadný.

Závěry napadeného rozsudku však nejsou věcně přesvědčivé. Dr. T. ve své lékařské zprávě, adresované MO VB v Přelouči dospěl k závěru, že „smrt nemocného K. je v příčinné souvislosti s úrazem“, což je v rozporu se závěrem vyjádření dr. T. podle jehož názoru „nelze smrt K. uvádět v přímou souvislost s utrpěným poraněním“. Tento rozpor nebyl vysvětlen ani úvodním prohlášením dr. S. v tom smyslu, že závěr svého posouzení předkládá po „prodiskutování případu s pracovníky ústavu, zvláště s dr. T.“, poněvadž zůstalo nejasné, zda dr. T. původní stanovisko změnil a zejména, z jakých důvodů se tak stalo. Oba jmenovaní lékaři proto měli být soudem vyslechnuti a pokud by jejich stanoviska nebyla shodná a přesvědčivá, bylo nutno konstatovat, že významné okolnosti případu nebyly náležitě objasněny ve shodě se zásadou uvedenou v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.

Otázka, zda smrt K. byla v příčinné souvislosti s úrazem, který utrpěl při dopravní nehodě, má v této věci zásadní význam pro právní posouzení jednání obviněného, který je stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo z nedbalosti jinému způsobí „těžkou újmu na zdraví nebo smrt“. Přestože k naplnění uvedeného objektivního znaku trestného činu stačí alternativně buď těžká újma na zdraví nebo smrt, je správné zjištění v tom směru, jaký následek byl způsoben a zaviněn jednáním obviněného, významné pro určení stupně společenské nebezpečnosti spáchaného činu (§ 3 odst. 4 tr. zák.). V daném případě má otázka příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a smrtí poškozeného rozhodující význam i pro rozlišení, jaký trestný byl obžalovaným spáchán, neboť primární zranění K. bylo označeno za „pouze nepatrné zranění, které by se zhojilo během krátké doby“. Za předpokladu, že naznačená příčinná souvislost nebyla dána, nebylo by možno činit ani závěr o vzniku těžké újmy. Okresní soud Pak ve svém rozhodnutí vůbec neuvádí, v čem těžkou újmu na zdraví ve smyslu ustanovení § 89 odst. 7 písm. a) – ch) tr. zák. konkrétně spatřuje. Napadený rozsudek proto nesplňuje ani požadavky ustanovení § 125 tr. ř., podle něhož odůvodnění rozsudku musí obsahovat i úvahy, jimiž se soud řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona.